

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ, Д. Торомановъ, А. Гечевъ, К. Илиевъ, М. Чукчуковъ и К. Малковъ.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраща до редакцията въ гр. Плѣвень.

Необнародвани рѣкописи, по желанието на авторитѣ имъ се връщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 30 ст. на редъ, смѣтани въ гармондъ.

На всичкитѣ ученици се отстъпя за 3 лева годишно.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Отъ редакцията; 2) Опреѣделение производителната стойность на единъ литръ вино; 3) Добиванието на растителнитѣ масла (шарлагана) и др.; 4) Вѣлѣжки по Разградский земледѣлчески конкурсъ; 5) Учителската бесѣда по уредбата на училищнитѣ градини; 6) Една добра нѣ оставена метода за ашладисване на винената лоза; 7) Едно срѣдетво противъ шана; 8) Ветеринарни распорѣждания; 9) Въпроси; 10) Отговори; 11) Приготовление на растворъ за прѣскание на лозята; 12) Разни; 13) Обявления.

Обявяваме, че за въ бѣдѣще вѣстника си ще испращаме само срѣщу прѣдплата. Този и нѣколко слѣдующи броеве испращаме на Г. абонатитѣ ни плативши за минжлата година, като ги умоляваме да гледатъ да се издѣлжжтѣ найкжжено до излизанието на 9-ий брой **ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.**

Опреѣделение производителната стойность на единъ литръ вино.

(Сжщеврѣменно отговоръ, какъ се опреѣдѣля производителната стойность на индустриалнитѣ произведения).

ий и другъ пѣтъ сме казвали, че въ рационално уреденитѣ имения, счетоводството — държанието на смѣтки, съставлява душата на стопанството. То е което развързва рѣцѣтѣ на стопанина, — показва пѣтя по който трѣбва да се върви, — начина по който трѣбва да се стопанствува, за да се получи най-голѣмъ и постояненъ чистъ приходъ — прицелната точка въ всеко промишленно прѣдприятие; затова и за бѣдѣще ний ще продължаваме да освѣтляваме г. г. абонатитѣ на вѣстника ни, съ нѣкои по-важни въпроси по счетоводството.

А пѣкъ че у насъ, на прѣдмета счетоводство не се дава подобающе внимание, вижда се отъ обстоятелството, че въ земледѣлческитѣ ни учили-

ща, кждѣто най-много се чувствува нуждата отъ държанието точни смѣтки, за счетоводството, е дадено само I часъ въ седмицата, а и плюсъ това само по него специаленъ прѣдметъ, не се държи зрѣлостенъ испитъ, велѣдствие на което, той пада за много маловаженъ въ очитѣ на ученицитѣ.

Плѣвенското Вин.-Землед. училище прѣмина за държавно въ 1895 год., затова ний ще захванемъ съ опреѣделението произв. стойность на виното отъ неж година.

Разноски по производството:

1) Стойностьта на купеното вино отъ пост. комиссия отъ реколтитѣ на 1893 и 1894 години — 14350 литри	лева ст. 1170·00
2) Стойностьта на купената мжеть — 73754·2 литри	8837·17
3) Стойностьта на купенитѣ стафиди и др. за приготовление на сладко вино	397·80
4) Стойностьта на исхарчения трудъ:	
а) Заплатата на п. винаря и постоянния работникъ	1920·00
б) Стойностьта на работата на ученицитѣ и наемнитѣ работници	940·00
5) Разноски по орждията, машинитѣ и др. принадлежности (мъртвий инвентаръ), които възлизатъ на 30289 лева:	
а) Амортизация и ремонтъ	820·00
б) Лихва (0% отъ този капиталъ) 80%	2423·12
6) Разноски по капитала въ тройката (самата изба), която струва — 85384·50 лева:	
а) Амортизация (истритата часть)	431·25
б) Лихва 7% отъ капитала	5976·90
7) Разноски по управлението:	
1/4 отъ заплатата на Директора	1140·00
1/5 отъ заплатата на писаря и кан-	

целарскитѣ разноси	269·00
8) Лихва (9/0 отъ капитала) отъ оборотния капиталъ (отъ 13503 лева 10 ⁰ /0 за 4 мѣсеца и отъ 1170 лева 10 ⁰ /0 за 12 мѣсеца)	567·10
9) Разни: за освѣтление и отопление на избата; материали за бистрение и др. дребни расходи	500 —

Всичко 25392·35

Значи налѣтото вино прѣзъ 1895 г. въ Плѣвенската образцова винарска изба, струва на държавата 25392 лева и 35 ст. Тази производителна стойност виното има въ края на 1895 г., или все едно въ началото на 1896 год.

Въ края на 1895 год. на лице е имало около 100000 литри вино и 3700 литри ракия, значи на училището единъ литръ вино отъ 1895 год. струва: $25392·25 : 100000 = 0·25$ лева, или около 25 стотинки, като се не смѣта къмъ прихода ракията стъ 3700 литри, която въ случая остава на училището като безъ пари.

Въ нѣкой отъ слѣдующитѣ броеве ще направимъ исчисления колко струва виното на избата прѣзъ 96/97 години.

Добиванieto на растителнитѣ масла (шарлагана) и др.

Тази частъ отъ земледѣлческата промишленность е твърдѣ много развита въ Южна България, тъй като сусамътъ и орѣхитѣ, отъ които растения най често се добива шарлагана за ядение, въ тази частъ на отечеството ни се намиратъ въ изобилие. Обаче и въ Сѣвѣрна България, съ прогарването на цѣнтралната линия, би могло да се основатъ шарлаганджийници, тъй като за устройването имъ не се изисква голѣми сумми, а суровия материалъ нужденъ за тѣхъ може да се достави по желѣзницата отъ Южна България и Турция.

Съхранение на масленитѣ сѣмена и прѣдварителното имъ приготвление.

Знайно е, че прѣсенитѣ сѣмена на масленитѣ растения употребени веднага за добиване масло, даватъ лигаво и добитото масло мѣчно се прѣчиства, а освѣнъ това и не може всичкото масло свободно да се отдѣли; заради това фабрикантитѣ трѣбва да си иматъ депозитъ отъ тѣзи сѣмена и по рано отъ 6—7 мѣсеца да не ги употребяватъ.

Съхранението имъ се извършва въ добрѣ устройени и провѣтриви помѣщения, като се растелятъ на тънакъ пластъ и постоянно ги прѣхвъргатъ съ лопата, за да се не запарятъ. Ако по една или друга причина почне запарването, сѣмето веднага трѣбва да се превѣе съ вѣялка или триеръ и се пристѣпни къмъ прѣработването му.

Масленитѣ сѣмена, които ще се употребятъ за добиване масло трѣбва да сѣ съвършено узрѣли, здрави, по маслени и тѣжки. Орѣхитѣ трѣбва да бѣдѣтъ съ мѣжки чорупки. Най-добри орѣхи за тая цѣль у насъ излизатъ въ Южна България и се продаватъ отъ 15—20 стот. оката.

Първата подготовителна работа, на която се подлагатъ масленитѣ сѣмена е очистиването имъ, то има за цѣль да отстрани всичкитѣ непотрѣбни гѣла, които би указали врѣдно влияние върху качеството и количеството на добитото отъ тѣхъ масло. За чистението на сѣмената употребяватъ сжщитѣ машини, съ които си служатъ земледѣлцитѣ за прѣчистване на житнитѣ сѣмена.

Втората подготовителна работа е счупване на чорупката у орѣхитѣ, която ако не се отдѣли намалява количеството на маслото, неговото качество и прѣчи при свободното отдѣляние на маслото. У насъ това се извършва отъ опитни момчета, или момичета, които съ камъкъ върху твърдѣ прѣдметъ чукатъ орѣхитѣ. Тѣй счупенитѣ орѣхи ги взема другъ работникъ и ги очиства отъ чорупкитѣ. Тукъ трѣбва да се внимава щото ядкитѣ да излизатъ колкото се може цѣли, иначе се получава по малко масло. Въ други страни това се извършва съ машини състоящи се отъ два цилиндрически валака, поставени така, че могатъ да се доближаватъ и раздалечаватъ, спорѣдъ голѣмината на масленитѣ сѣмена. За да може счупването на чорупката да върви правилно, безъ да се поврѣждатъ вжтрѣ ядкитѣ, трѣбва да се сортироватъ по голѣмина сѣмената.

Отъ 100 оки орѣхи се получаватъ отъ 25 — 35 оки ядки.

Осолявание, пѣржение, меление, варение на маслената наша и прѣсуванието ѝ.

Слѣдъ горѣописанитѣ работи пристѣпна се къмъ усоляванието на масленитѣ сѣмена. То се извършва, като се турятъ ядкитѣ въ каци и се поливатъ съ наситенъ растворъ отъ вода и готварска соль (на 100 части вода се туря 25 части соль). Тѣй накиснати ядкитѣ се държатъ отъ 8 до 10 часа до гдѣто се добрѣ осолятъ. Саламурения растворъ, слѣдъ исцѣждане на ядкитѣ, употребяватъ за слѣдующитѣ небети, само му прибавятъ още малко соль. Осоляванието има за цѣль да спомогне отдѣлянието на маслото отъ другитѣ части и ако има въ масленитѣ сѣмена прѣстъ и други чужди вещества да паднатъ на дѣното и се освободятъ отъ сѣмената.

Слѣдъ усоляванието на ядкитѣ или сусама се пристѣпна къмъ пѣржението имъ. У насъ, то се извършва въ печи подобни на тѣзи въ които се пече хлѣбъ (фурни), само че тѣ сѣ раздѣлени съ една ниска тухлена прѣграда на двѣ части, едната гдѣто се кладе огъня, а въ другата се растилатъ ядкитѣ. Подклажданието на огъня става съ много сухи дърва или съ чорупкитѣ на орѣхитѣ. Сѣмената се растилатъ на тънъкъ пластъ и постоянно се бъркатъ съ гребла до като побѣлѣжѣтъ добрѣ. Пази се да не пожълтѣжѣтъ, тъй като припечени не сѣ добри за добиване масло.

Пѣржението има за цѣль: 1) Да отстрани влагата отъ сѣмената; 2) да се направи мѣсестата частъ по крехка и по лѣсно да се раздроби при млѣннието.

Слѣдъ испѣржвание на сѣмената поставятъ се въ воденицитѣ за смиланието имъ, съ цѣль да се раскъсатъ масленитѣ килийки та да може се отдѣли по добрѣ маслото. У насъ тѣ се състожатъ отъ два камъка единъ върху другъ, отъ които долниятъ е испъкналъ къмъ центърътъ, а въ краятъ периферията има улей, въ който се събира смлѣната частъ, отъ гдѣто съ грѣбло послѣ се събира и тече въ

дървенъ сѣдъ. Горниятъ е по малкъ и по дѣкъ, въ срдъдата отъ долу е вгълбнатъ и добръ прилѣга до долниятъ. Тѣ се каратъ съ по единъ конь, или на вода. Въ добръ урѣдени масларници въ странство, вмѣсто смиланието да става между два камѣка, употребяватъ машини подобни на армомѣлките — употребяеми въ земледѣлието.

Подиръ смиланието, маслената каша се насипва въ единъ меденъ или чугуненъ казанъ, въ когото има малко горѣща вода, та когато почне да се вари, маслената каша да не загори. Варението има за цѣль: 1) да се направи маслената каша по мѣгка, а маслото по тѣчно (рѣдко), та съ това да може при прѣсуванието да истече по бърже; 2) да се прѣсѣчатъ находящитъ се въ маслената каша бѣлтѣчни вещества, та съ това да се улѣсни отдѣлянието имъ; 3) да се испари частъ отъ водата, която се намира въ кашата.

Загрѣванието трѣбва да става твърдѣ внимателно. Температурата при нагрѣванието да не надминава 100° С., защото въ противенъ случай, кашата може да загори, вслѣдствие на което ще се получи по малко масло и отъ по долно качество. Това може да се отстрани: 1) чрезъ постоянно и внимателно разбъркване на кашата (особенно, когато кашата се загрѣва на голъ огънь) и 2) когато кашата се загрѣва на водна баня или съ пара.

Кашата е готова за прѣсувание, когато надъ повърхността ѝ се отдѣли пластъ отъ бистъръ шарлаганъ.

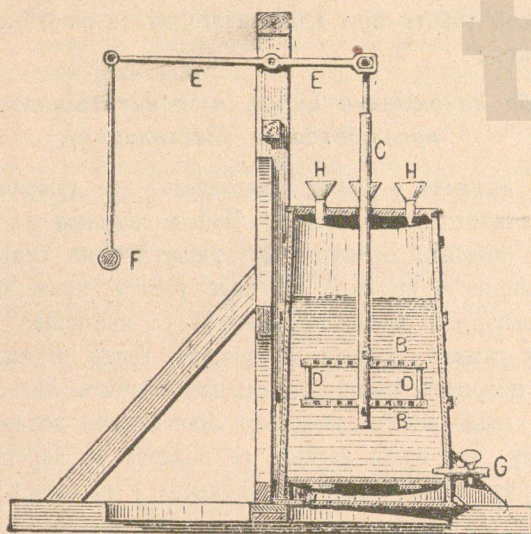
Веднага както е топла кашата се туря въ прѣсата (менгемето) за истискване. Прѣситѣ биватъ: 1) клинови, както у насъ се употребяватъ; 2) винтови и 3) хидравлически. Твърдата частъ, останала на каша въ прѣсата слѣдъ прѣсуванието на кашата се казва кюспе и се употребява за храна на рогатия добитѣкъ.

Прѣчистване на полученото масло.

Маслото получено по какъвто и да е начинъ, то сдържа въ себе си извѣстно количество слизисти и бѣлтѣчни вещества, които сж попаднали въ него прѣзъ врѣме на варението на маслената каша и прѣсуванието ѝ. Тѣзи примѣси въ маслото правятъ го мѣтно и не трайно. Такова масло лѣсно гранясва и не е згодно за ядене нито за друга тѣхническа цѣль.

У насъ прѣчистватъ полученото масло слѣдъ прѣсуванieto като го оставатъ отъ гдѣто всичкитѣ плавающи слизисти и бѣлтѣчни вещества се сами отчасти утайватъ на дъното на сѣдѣтъ, слѣдъ което го изваждатъ за проданъ,

Понеже въ България нигдѣ не прѣчистватъ шарлагана, както това правятъ въ странство, то прѣпорѣчваме имъ долний начинъ: то става най добръ съ помощта на сѣрна киселина (H_2SO_4). Същността на този способъ се състои въ това, че сѣрната киселина употребена въ разрѣдено състояние дѣствува разрушително върху слизиститѣ и бѣлтѣчни вещества, като ги овъглява (изгаря). За прѣчистване на маслото по този начинъ нужно е да имаме една дървена каца, която ни прѣдставлява долний образъ. Тя съ състои отъ джбова каца, отъ долу задънена и отъ едната и страна се намира канела С, а отъ горѣ се запушва добръ съ захлупакъ. Въ срдъдата на кацака има отверстие, прѣзъ което прѣминава вретеното С, което на долний си

край (въ кацата) има бъркачка В. Отъ двѣтѣ страни на срдъното отверстие на захлупакътъ се намиратъ още двѣ отверстия, въ които се турятъ стъклени хунийки Н, Н. Кацата е прикрепена на единъ дървенъ стълбъ, на който се намѣрва единъ лостъ Е, единий край на който е съединенъ съ вретеното, което носи бъркачката. Самата бъркачка се състои отъ два надущени кръга В, В, по окръжността на които сж заковани дървени прѣчки. Отъ горѣ-казаното се види, че тази каца съ всичкитѣ ѝ принадлежности прѣдставлява единъ видъ буталка.

Маслото прѣди да се влѣе въ буталката, трѣбва да се е утайло добръ и да има температура 30° С. Слѣдъ турянието на маслото, захваща се да се движи буталката, като се тѣгли лоста, ту на горѣ ту на долъ и слѣдъ това се налива сѣрна киселина около $1/2$ — $1 1/2$ 0/0, прѣзъ стъклени хунийки. Бутанието продължава до като стане овъгляванието. Врѣме за запиране бърканието се опрѣдѣля най добръ отъ дълъгъ опитъ, защото то зависи отъ видѣтъ на маслото и неговата чистота. Слѣдъ пълното овъгляване буталото се спира и слѣдъ малко въ кацата се налива горѣща вода (почти на завиране), която да е размѣсена съ малко сода и се захваща едно малко и слабо бъркание. Когато се забѣлѣжи, че маслото се е испрало добръ, то се прѣмива отъ ново съ чиста вода и се оставя да стои тихо. Въ врѣме на това стоение сѣрната киселина заедно съ водата се отдѣлѣтъ и падатъ на дъното, а маслото исплува отъ горѣ. Утаяванието на водата и сѣрната киселина трае нѣколко деня. Слѣдъ това маслото се получава съвсѣмъ чисто, нѣ съвършено се избистрюва, като прѣмине прѣзъ филтеръ. За по доброто отдѣляние на маслото отъ киселината и водата въ кацата се туря около 5 0/0 готварска соль; солта ускорява отаяванието.

За да се получи още по бистро масло трѣбва да се филтрира прѣзъ гѣсто платно, памукъ или мѣхъ.

Добиванието на розовото масло.

Розовото масло се получава отъ *Rosa Centifolia*, *Rosa Damascens* и *Rosa Muchata* посредствомъ дестилация. То е обикновенно безцвѣтно, или блѣдожълто. Отдѣлното тѣгло му е 0.832, ври при 132° С.

Самитъ работи при добиването на гюловото масло сж слѣдующитѣ :

Беридба на гюловия цвѣтъ и понататъшното му прѣработване (дестилация).

Ако врѣмето е топло, цвѣтението на гюлтѣ почва около началото на мѣсець Май и свършва въ краятъ на сжщия мѣсець. Бранието извършватъ рано сутринта до като е хладно и не се е вдигнала росата, иначе би се испарило, частъ отъ маслото. Бранието се извършва обикновено отъ самитѣ ступани въ кошове, които веднага го носятъ въ гюловитѣ къщи (гюлапанитѣ) гдѣто го съхраняватъ на хладно мѣсто, за да се запази отъ испарение на маслото му, или пъкъ веднага се подлага на варение. Колкото по рано почне варението, толкова е по добрѣ.

Дестилиране на цвѣтътъ.

Дестилирането на цвѣтътъ се извършва въ гюлапанитѣ. Гюлапанитѣ сж помѣщения заградени отъ тритѣ страни съ лежки дувари и отъ горѣ обикновено покрити съ керемиди, а на прѣдната страна (фасадата на помѣщението) има на длъжъ построени отъ керпичъ оджаци (огнища) отворени отъ прѣдъ за подклаждане на огъня. Надъ всѣки оджакъ се поставя отъ горѣ казанчето и отъ страни кащичката съ чиста студена вода. Казанчето е бакърено отъ мѣстна направа и се състои отъ двѣ части: долня частъ, или котелтъ съ обемъ 70—90 оки и горня частъ — капакъ. До гюлапаната трѣбва да минава рѣкчица, която прѣвъ врѣме на дестилацията частъ отъ неж отбиватъ за истудяване паритѣ въ лулата.

Самата работа извършватъ тѣй: въ казанчето се туря около 8—9 оки гюловъ цвѣтъ, който отъ горѣ заливатъ съ 40—50 оки чиста вода, която взиматъ отъ другъ казанъ наскоро испразненъ, при когото варението е свършено, или ако такава вода по топла нѣма, то турятъ студена вода, която за да се стопли изисква повече гориво. По послѣдний начинъ се получава по доброкачественно масло. Тѣй напълненъ казантъ се захлупва съ захлупака, който се залепя за да не издиша и слѣдъ това се туря на оджака, като отъ страни се турятъ кащитѣ, въ които се прѣкарватъ лулитѣ на казанчето за истудяване, около които протича непрѣкъснато студена прѣсна вода. Отъ долѣ на лулата се поставя шише въ което се събира дестилираната вода. Слѣдъ като тѣй се приготви всичко, подклажда се огъня и се почва дестилирането. Събраната розова вода отъ едно казанче около 8—10 оки се оставя до като се събере още отъ 3 казанчета, или всичко около 40 оки розова вода на която прибавятъ около 5 оки чиста вода, която поставятъ повторно на дестилиране до като се получи дестилатъ въ шишето равенъ на $\frac{1}{4}$ отъ турената на дестилиране течность, или около 9—10 оки гъста гюлова вода наречена *сюрия*. Слѣдъ това сюрията въ шишето се запушва и се поставя въ студена вода да истине. При истиването маслото въ видъ на малки кълъбца се издига на повърхността на шишето (въ гърлото), слѣдъ което съ особенни тулумбички го вадятъ и събиратъ въ дебелы стъкла, които добрѣ запущватъ за да не вѣтре.

Бѣлѣжки по Разградский земледѣлческий конкурсъ.

Въ Разградский окръгъ за прѣвъ пѣтъ се направи минжлата година конкурсъ на добитѣкъ и земледѣлчески произведения. Окръжната Постоянна Коммиссия, като видѣ благотворното влияние на този конкурсъ рѣши да направи и тази година, който се откри на 24-й Априлъ и трая до вечерята на 26-й Априлъ.

На конкурса се явиха 277 изложители съ конѣе, кобили и кончета, 40 изложители съ волски бикове, крави и телета, 15 изложители съ биволски бикове, биволицы и малачета, 20 изложители съ овце, 8 — съ свине, 16 съ домашни птици, 18 съ пчели и 9 — съ земледѣлчески оръдия и машини.

Между минжлогодишнитѣ изложени конѣе и тази год. се забѣлѣзваше една разлика, която происхождаше отъ това, че между изложенитѣ тукъ животни много произлизахъ вече отъ окръжнитѣ и държавнитѣ жребци, които тукъ почнахъ да се търсятъ едвамъ отъ миналата година насамъ. Който би направилъ едно сравнение между минжлата година и тази ще намѣри, че минжлата година имаше повече конѣе изложени, между които имаше доста добри мѣстни отъ Делиормана, а тази година нѣмаше толкозъ много, защото въ конкурса вземаше участие само Разградската околия. Награждавахъ се само такива жребци, които на 3—4 годишна възраст имахъ повече отъ 1.38 м. Първитѣ награди се вземахъ отъ Г-нъ Ганю Черневъ Арабоолу, който има хергеле отъ 30—40 кобили и собственъ жребець и Г-жа Слава Х. Симеонова. Тѣ получихъ hors concours. А най-голямата парична награда се даде на Никола Станевъ за едногодишното конче отъ окръжнитѣ жребци високо 133 см. Между многото жребци особено впечатление правеше и жребеца „Божилъ“ на 3 год. отъ Държавното Земледѣлческо Училище край гр. Руссе, продаденъ на Разградската Окр. Постоянна Коммиссия.

Много отъ изложителитѣ на жребци се въсползуваха отъ този конкурсъ и съ това, че Разградската Окр. Постоянна Коммиссия купи 6 жребци, отъ които 4 за общинитѣ и 2 за окръжнитѣ складове, между които единия 2 годишенъ приплодъ отъ Каббюшкия жребець: „Шоршъ“ (арденски), купенъ за 600 лева. Окръжната Постоянна Коммиссия имаше намѣрение да купи за общинитѣ около 20 жребци, ако да имаше по-добри такива, особенно ако отговаряхъ на мѣрката. Военната коммиссия, която сжщо така бѣ дошла да купува за ремонта купи единъ жребець за 600 лева. И тази щѣше да купи повече, ако да не търсеше само такива, които сж по високи отъ 1.45 м. Ако да бѣше разрешено на военната коммиссия да купува 1—2 годишни кончета, то щѣше да направи доста и добри покупки.

Изложението на говеда, както и минжлата година бѣ слабо, защото редко може да се намѣри тукъ добра крава, или добръ бикъ. Най-добръ говедки добитѣкъ имаше Ганю Арабоолу отъ Разградъ, който имаше изложени една крава, купена отъ Руссенското Землед. училище и двѣ бичета неговъ приплодъ, пъкъ бикътъ на землед. училище. Вторитѣ награди се дадохъ на: Свѣщенникъ Стефанъ Николовъ за двѣ хубави крави и телета и на Кунчо Митовъ за 4 крави, биче и пр. все отъ неговъ дамазлъкъ.

Овцетѣ, които бѣхъ изложени бѣхъ повечето Карнобатски, които тукъ сѣ твърдѣ распространени и двѣ стада имаше сѣ по нѣколко глави мериносови доставени отъ Руссенското землед. училище. Мериносовитѣ овце и тугъ, както и въ земледѣлческото училище не отиватъ толкозъ добрѣ и правятъ голѣми затруднения на стопанитѣ съ тѣхнитѣ голѣми прѣтвенции върху храната. Единъ отъ изложителитѣ каза, че ако да не е ярмата, която имъ дава, тѣ бихъ измрѣли отъ гладъ, защото никакъ не пасяли.

Първата награда за овце взема Гани Коджуклиевъ най-добрия овчаръ въ Разградско, който държи отъ 700 до 800 овце все Карнобатски.

Изложбата на свине бѣше сѣщо така доста слаба, съ исклучение на 2—3 Английски свине, приплоди отъ Руссенското Землед. училище.

Отъ птице-изложителитѣ първата награда се даде на Хр. Христовъ отъ Разградъ за изложениѣ кохинхини, които развъжда отъ нѣколко години. Освѣнъ тѣзи имаше и много добри мѣстни кокошки изложени отъ Свѣщенникъ Стефанъ Николовъ отъ с. Сазлж (Разградско).

За пчели и медъ дадохъ се първитѣ награди на Свѣщен. Стефанъ Николовъ и учителя П. Петковъ отъ с. Сазлж, които показахъ дѣйствително, че доста сѣ се трудили за развиванieto на пчеларството. По поканата на Г-нъ Министерския делегатъ тѣзи двамата, т. е. учителътъ и попътъ отъ с. Сазлж държахъ една практическа сказка по пчеларството прѣдъ многобройна земледѣлческа публика, която излезе доста сполучлива. Надѣхани сѣ добрата идея за развиванieto на пчеларството, кокошарството и краварството тѣзи двама примѣрни хора: учителъ и свѣщенникъ, ще могатъ да направятъ много нѣщо за селото, както и за околнитѣ села. Трѣбва между другото да забѣлѣжимъ, че учителътъ е свършилъ Руссенското Земледѣлческо училище.

Надпрѣпускванието стана сѣщо сѣ доста добръ успѣхъ. Направена бѣше една елипса съ обиколка 1.5 километра, около която бѣгахъ коньетѣ. Първия, който надбѣга обиколи петъ пжти елипсата взема растоянieto въ 11 м. и 25 секунди, а втория за 12 и 25. Една обиколка на елипсата стана въ 2 минути.

На конкурса взема участие и Руссенското Дър. Земледѣлческо Училище съ земледѣл. си произведения и сбиркитѣ си, а така сѣщо и демонстрира отдѣлнянето на каймака отъ млѣкото съ центрофугата Alfa colibri и биенieto на масло съ холщайнска буталка. При демонстрацията имаше много народъ.

Учителската бесѣда по уредбата на училищнитѣ градини.

За никого не е тайна икономическата криза, която отъ 10 и повече години насамъ е обзела нашето отечество. Разнородни цѣрове сѣ биле посочвани противъ нежъ, нѣ массата за която сѣ биле прѣдзначаваани тѣзи цѣрове, е оставала всѣки пжтъ индиферентна — чужда къмъ всичко това. Като се вижда земледѣлеца омотанъ въ тая криза, първото нѣщо, което се испречва прѣдъ очитѣ му е, правителството, къмъ което той се обръща за всѣко нѣщо, за всѣко нововъведение, което засѣга поминѣка му, като къмъ „единственъ спасителъ“; като че ли не иска да разбере, че това опекуство не може да продължава безконечно и че то не може да бѣде всѣкога за него ползвано. Най-дошето послѣдствие отъ държавното вмѣшател-

ство е това, че то като прѣучва хората да се облѣгчатъ всѣки на него, прави ги бездѣйствени — безразлични, къмъ она икономическа революция, която другадѣ прави чудеса.

Историка Бунсенъ вижда въ Римъ една къща да гори. Тѣлпата вика, нѣ кой се не пожръдва. Защо? Тосса al doverno „това е работата на правителството“ му отговарятъ. Когато въ Съединенитѣ държави, избухнелъ нѣкой пожаръ, отъ всички страни се стичатъ пожарни команди, прѣлестно организувачи отъ частни лица. Тамъ частната инициатива е о-работена и дѣятелна. Въ послѣдствие резултатитѣ отъ държавното вмѣшателство сѣ тѣзи, че хората привикватъ да очакватъ всичко, „отъ горѣ“, а рутината всѣ повече и повече се вкоренява въ тѣхъ. Слѣдователно, врѣме е вече да прѣстанемъ да очакваме всичко отъ горѣ, врѣме е вече, да покажемъ че у насъ може да се развие частната инициатива — доста на цивилизацията и прогресса.

Защо до сега у насъ частната инициатива не е получила онова приложение въ земедѣлнето, както другадѣ? Най-главната причина за това е апатията — не хайството на нашата интеллигенция къмъ въпроситѣ, които засѣгатъ селското ни стопанство. Не е тайна за никого, че у насъ още на земедѣлнето се гледа, като на занятие просто, грубо, — занятие на о-рачи и копачи. Селянина отдалеченъ отъ кѣпежа на науката и прогресса, лишенъ отъ всички блага съ които се ползува гражданинъ, до него не прониква нито заръ отъ тая наука и прогресъ, която да го освѣтли, да го улжти, въ послѣдствие неговитѣ умствени слабости затъпяватъ постепенно, рутината се прѣдава отъ поколение на поколение всѣ повече усилена и закоренена.

Ето защо до като нашата интеллигенция бездѣйствува, до като рутината стои не съборена, науката, прогресса, нововѣдениетата нѣма да намѣриятъ почва между земедѣлческата масса.

Като пишехме тѣзи редове, спомнихме си думитѣ на Министра на Търговията и Земедѣлнето г. Величкова, отпразвени не отдавна къмъ ученицитѣ отъ III-й курсъ на мѣстното Винарско-Земедѣлческо Училище: „у насъ трѣбва да се боримъ противъ два врага: невѣжество и сиромашията. Вий като бѣдѣщи дѣйци между земедѣлческата масса, прѣдетои да подведете успѣшно тая борба и т. н.“

Значи ролята на всѣки интеллигентенъ мжжъ трѣбва да бѣде: събаряние на рутината, развиване частната инициатива, за да се различти патъ на прогресса.

На въпроса: да ли нашата интеллигенция съзнава своя дългъ, своята роля? Отговарямъ не и не! Нашата интеллигенция интересува всичко друго, нѣ не и това за което е прѣд-назначена да бѣде народу си ползвана. За да не бѣдежъ голословни ще навѣдемъ единъ такъвъ случай.

Другарѣтѣ ни г. Торомановъ, побуденъ отъ единственно желание, да бѣде ползвенъ не само въ училището, нѣ извънъ него, при помощта на учителитѣ въ с. Крушовица, успѣ да уреди една училищна градина въ единъ периодъ отъ 1 година.

За да се запознажтъ г. г. учителитѣ, отъ цѣлото учебно окръжие, съ уредбата на училищнитѣ градини, г. Торомановъ въ споразумѣние съ училищний инспекторъ г. Василевъ, съгласяватъ се, да се държи една бесѣда въ с. Крушовица. По повидъ на това г. Инспектора Василевъ, който, спорѣдъ добритѣ свѣдения, интересува го много въпроса за училищнитѣ градини, съ едно окръжно писмо до всичкитѣ г. г. главнитѣ учители на народнитѣ училища слѣдъ като имъ обяснява ползата отъ една подобна бесѣда и вижданието на наскоро устроена училищна градина въ с. Крушовица, кани всички г. г. учители, да се явятъ на 17-й т. м. въ помѣнатото село, гдѣто учителя г. Торомановъ ще ги запознае съ въпроса по урежданieto на училищни градини и съ уредената тамъ градина. Обаче за най-голѣмо съжаление, на тая бесѣда, отъ около 150 народни учители, явяватъ се едва 7 и словомъ седемъ, отъ които четирма (4) сѣ съ земедѣлческо образование, слѣдователно запознати сѣ добрѣ съ въпроса по урежданieto на уч. градини, а само трима (3) сѣ биле съ педагогическо и гим-

назиално образование. При всѣ, че числото на явившият се учители е било малко, другаря ни Торомановъ е изпълнил задължението си.

Така сѣщо е за отбѣлѣване факта, че него день членоветъ на дружество „Юнакъ“, между които има голѣмо число народни учители, сѣ имали една расходка до с. Шамлиево и спорѣдъ свѣдѣнията ни, на тази расходка, е имало повече учители, отъ колкото на бесѣдата въ с. Крушовица. Ний съ това ни най-малко искаме да обвиняваме дружество „Юнакъ“ и да откажемъ ползата отъ съществуването на подобно дружество, обаче случая е билъ такъвъ, че г. г. учителитѣ трѣбвало да прѣдпочитатъ отиванието въ с. Крушовица, прѣдъ увѣселителната расходка.

За да се не виждатъ подобни скръбни факти, които се повтарятъ всѣки день, нужно е нашата младежъ да се прѣвѣспита. На нашата младежъ, още отъ училището, трѣбва да се вдѣхне една силна доза **идеализмъ**, който е първия фактъ водящъ къмъ добритѣ дѣла — самопожертвуванието.

Нашата младежъ трѣбва да отхвърли оня материализмъ, който не води освѣнъ къмъ **егоизмъ**, къмъ равнодушието за всичко което не се докосва личний интересъ — единичката облага. Младежъта още отъ училищната скамейка, мечтае за едно хубаво мѣсто на държавната трапеза, за което жертвува и идеали и принципи, стига да усигори единъ тихъ и спокоенъ животъ. А массата, оная земледѣлческа масса, която гине въ всѣковната рутината и сиромашия, кой ще просвѣщава?!

Една добра нѣ изоставена

метода за ашладисване на винената лоза.

Важното, което трѣбва да се забѣлѣжи при тази метода е щото, американскитѣ прѣчки, които ще служатъ за подложка да се отрѣжхтъ отъ кюлюка прѣзъ м. Февруарий. Подложенитѣ прѣчки трѣбва да бѣждхтъ дълги 50 см., да се навѣржатъ по 100 въ едно снопче и да се поставихтъ въ течаща вода. Въ края на м. Мартъ, или въ началото на Априлий щомъ очитѣ (пжикитѣ) на прѣчкитѣ започватъ да се развиватъ е време вече да се пристѣпимъ къмъ ашладисването. Самото ашладисване се извършва по методата на *Английската конуляция* (в. „Орало“ брой 10 год. III). Облагороденитѣ лози прѣзъ деньтъ и вечерята трѣбва да се поставихтъ на отговаряюще мѣсто до като се подготвихтъ за засаждане. Самата работа се извършва по слѣдующий начинъ:

Слѣдъ като се присадихтъ Американскитѣ прѣчки, тѣ се нареждатъ въ сѣндѣчета. Отъ долу дъното на сѣндѣчето се постила съ мѣхъ, или съ стѣрготини (пѣлинки). По добри сѣ стѣрготинитѣ върху които се нареждатъ ашладисанитѣ прѣчки една до друга, подиръ пакъ се посипватъ стѣрготини и се нареждатъ ашладисани прѣчки до като се изпълни сѣндѣчето. Така като се приготви едно или нѣколко сѣндѣчета тѣ се внасятъ въ нѣкоя тъмна изба или хлѣвъ (въ другитѣ страни гдѣто сѣ въведени парницитѣ, или гдѣто има оранжерий, тамъ лозитѣ се подготвяватъ въ тѣхъ), гдѣто се поставятъ върху една купчинка конски торъ. Понеже конский торъ като стои на купъ се стоплюва, то топлината отъ него влияе върху съживяването на лозата. Облагороденитѣ лози стоихтъ въ сѣндѣчето до като не пуснхтъ колусъ, (до като не започнатъ да зарастватъ отрѣзанитѣ имъ части), слѣдъ което се засаждатъ въ разсадника или въ една отъ лѣхитѣ въ градината. За да пус-

нхтъ лозитѣ колусъ трѣбва да стоихтъ 5 — 6 недѣли въ топлиното помѣщение.

По тази метода, пише Францъ Стипанъ, сѣмъ облагородявалъ и сѣ се хванали повече отъ 80 %.

Изъ Allgemeine Wein-Zeitung.

Едно сръдство противъ шапа.

Спорѣдъ съобщенията на „Zem. listy“, нѣколко годишната практика доказала, че доста сигурно сръдство противъ шапа е растворъ отъ Глауберова соль (Натриенъ солфатъ — Na_2SO_4), до който се притуря малко количество лошо-качественъ тютюнъ (мохорка енфие) стригъ на прахъ

Приготовлението на самия растворъ става така: зема се една бутилка, която има вмѣстимостъ около 1 литръ, туря се въ нежъ 200 грамма Глауберова соль (може да бѣде доставена отъ всѣка аптека) и около една супена лъжица отъ горѣпоменатия тютюнъ; слѣдъ това допѣлва се бутилката съ чиста вода и се размѣсва добръ. Така приготвения растворъ се влива въ устата на добичето. Наскоро слѣдъ това, се забѣлѣзва значително подобрене у животното: падание на топлината, която у шаповитѣ добичета бива висока; добичето бива по весело и отваря му се апетитъ за ядѣние. Ако до втория день не се забѣлѣжи никакво поправение, то горнята дѣжба се повтаря. А пѣкъ копитата на шаповитѣ добичета се мажхтъ всѣки день съ 2 до 5% растворъ отъ креолинъ (тоже намира се въ аптекиѣ).

Ветеринарни распорѣждания. Съгласно рѣшенията на Върховния Ветеринаренъ Съвѣтъ, взето въ засѣданието му отъ 3-тогъ, разрѣшава се вноса отъ Европейска Турция въ България на вълна и кожи отъ дребенъ рогатъ добитѣкъ, ако бѣждхтъ придружени съ рѣдовни Санитарно-Ветеринарни свидѣтелства, съгласно закона за внасяние и изнасяние на едъръ и дребенъ добитѣкъ и суравитѣ му произведения.

Въпроси:

Съобщете ми: По новоприсаденитѣ круши и ябълки има много брабинци (мравки), които изяждатъ присадницитѣ. Какви сръдства да употребимъ противъ мравкитѣ?

с. Лобощъ, Радомирско, 27-й май 1898 год.

Съ почитание: Андонъ Недѣлковъ.

Отговори:

По всѣка вѣроятностъ не сте забѣлѣжили добръ. Подъ листата на облагороденитѣ фиданки трѣбва да има други зеленикави бубулечки, които сѣ извѣстни въ литературата подъ името *листни въшки*. Тѣзи бубулечици, именно, или зрѣлитѣ плодове, когато има такива, примамватъ мравкитѣ, за това прѣди всичко, ако причината сѣ листнитѣ въшки, трѣбва да се отстранихтъ тѣ, а същевременно да се взематъ мѣрки за отстраняването на мравкитѣ. За отстраняването на листнитѣ въшки се прѣпорѣчва прѣсканието на листата съ тютюнова вода, (приблизително единъ калѣпъ крѣджалийски тютюнъ на 20 литри вода), или съ сапунена вода (единъ гудроненъ сапунъ на 30 литри вода). Съ приготвената по единъ отъ тѣзи начини тѣчностъ се попрѣскватъ листата отъ долната страна. Прѣсканието може да се из-

върши съ пръскачката против пероноспората, или пъкъ съ обикновенно църкало.

Да не се качватъ мравкитѣ пъкъ по дървечтата практикувани сж до сега нѣколко срдѣства, които изброяваме тукъ, а вий опитайте отъ тѣхъ това, което виждате, споредъ васъ да е най-удачно. Самитѣ срдѣства сж слѣдующитѣ:

а) Полейте земята около стеблото съ газъ;
б) Посипете около дървото нафталинъ;
в) Половинъ метръ надъ земята привържете около дървото единъ пръстенъ памукъ;

г) Обгърнете стеблото на дървото съ една книга около 10 см. широка и я привържете съ канапъ, или съ конци, а сѣтне я намажете съ лепилото на Хелца отъ Прага улица „Соукеницке“ № 9;

д) Друго нѣщо, което можете да приспособите противъ мравкитѣ е слѣдующето: направете една тенекиена хуния, която да обхваща стеблото на овощното дърво така, както показва приблизително приложенъ тукъ чертежъ.

Празнитѣ мѣста означени съ букви а. а ще налѣте катранъ, прѣзъ които мравкитѣ не могатъ да прѣминаватъ.

е) Да можете да отвлечете качваннето на мравкитѣ по дърветата поставете на земята близо до тѣхъ, солена риба, кокали отъ кухнята, хартий намазани съ сладко, или пъкъ нѣкой сладки плодове, гдѣто мравкитѣ ще намерятъ нѣщо за храна и всѣкой 2—3 часа обикаляйте около дървото и потапяйте тѣзи вѣщества съ вода, гдѣто мравкитѣ, ще оставатъ, а ловителнитѣ вещества нахвърляйте отново по край стеблото да дръвчетата.

На другитѣ два въпроса ще можиме да ви отговориме, ако ни испратите по единъ екземпляръ отъ насекомитѣ, или ако ги опишите по подробно.

Приготовление на растворъ за пръскане на лозята.

Както е извѣстно на читателитѣ ни най-сигорното срдѣство, съ което можемъ да се бориме противъ пероноспората на лозята, картофитѣ, цвѣклото и т. н. служи течността извѣстна подъ името *Бордолезова каша*, растворъ полученъ отъ синъ камакъ и гасена варь.

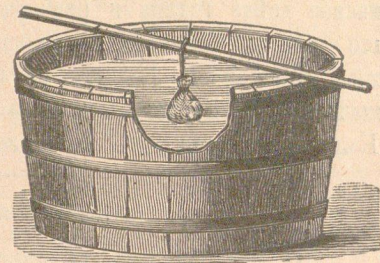
Съ течение на врѣмето практиката е показала, че Бордолезовата каша дѣйствува най-добрѣ, когато е приготвена отъ:

100 литри вода, 1 1/2 килограмъ синъ камъкъ и 2 1/2 килограмъ гасена варь.

Прѣпоръчително е щото да се приготвява ежедневно такова количество Бордолезова течность, колкото може да се израсходва за единъ день. Както казахме по прѣди за приготвлението на Бордолезовата течность се употребява гасена варь.

Подъ думата гасена варь ще разбираме такава, която зидаритѣ взематъ отъ ямата за зидание.

Приготвлението на раствора се състои въ това, че се взема опрѣдѣленното количество синъ камакъ (скълцанъ на дребно) и се поставя въ една кисийка, която слѣдъ това се завързва. Слѣдъ като се направи горното кисийката се закачва на една тояга, както показва фигурата и се натапя цѣла въ водата съ която е напълненъ чебара (подлина). Другий день, когато торбичката е съвсѣмъ праздна, се счита че течността е вече готова, нѣ прѣди употреблѣнието ѝ трѣбва да се остави потрѣбното количество варь, да се разбърка нѣколко минути наредъ и да се пристъпи къмъ пръсканieto.

При второто пръскане, което се извършва около 15-й Юний се растопява въ 100 литри вода 2—2 1/2 kg. синъ камъкъ и 3—3 1/2 kg. гасена варь, а при третото пръскане, което може да се извърши между Илийнъ день и Св. Богородица, се взематъ на 100 литри вода 3 kg. синъ камъкъ и 5 kg. гасена варь.

РАЗНИ.

— Кандидати за членове въ Висшия Учебенъ Съвѣтъ отъ земледѣлческитѣ училища сж биле избрани: отъ Русенското Земледѣлческо училище: г. г. Бъчваровъ и Бояджиевъ; отъ Садовското Земледѣлческо Училище: г. г. Тодоровъ и Срѣбърний и отъ Пльвенското Винарско-Земледѣлческо училище: г. г. Власевъ и Гечевъ. Отъ тѣзи 6 кандидати, споредъ „правилника за Висшия Учебенъ Съвѣтъ“ се взематъ 2 учители, както се научаваме Г-нъ Министра на Народното Просвѣщение е благоволил да вземе за такива г. г. Бъчваровъ и Срѣбърний; първия отъ тѣхъ, притежава висше земледѣлческо образование и 11 год. учителска практика (3 год. като директоръ), а втория — специално градинарско образование и тоже дълга учителска практика. Колкото Министерството на Народното Просвѣщение е сполучило съ избора на г. Бъчварова, толкова е сбъркало съ г. Срѣбърний. Г-нъ Срѣбърний познава специалността си добрѣ, той е прѣкрасенъ градинарь, нѣ като Чехъ, не владѣе добрѣ Българскитѣ езикъ, не е запознатъ съ учебното дѣло у насъ, слѣдователно не ще може да се произнася и за мѣрките, които трѣбва да се зематъ за подобрието му. Споредъ насъ, слѣдъ г. Бъчварова най-достойно би заелъ тази длъжность г. Тодоровъ.

— Наскоро излѣзи отъ печатъ „Годишна книга за българския земледѣлецъ за 1898 год.“ отъ Г-нъ Хр. Из. Калчевъ Инспекторъ по земледѣлието. Книгата е напечатана на популаренъ езикъ и съдържа полѣзни статии и съвѣти по слѣдующитѣ отрасли: гра-

динарство, лозарство, скотовъдство и винарство. Освѣнъ това съдържа отдѣлъ разни и календаръ за 1898 год. Въ списанието на книгата, освѣнъ автора г. Калчевъ, сж взели участие слѣднитѣ господа, извѣстни за добри писачи въ земледѣлческата литература: г. г. К. Бъчваровъ, Хр. Георгиевъ, Брънчевъ, Деневъ, Дичевъ, Гудевъ и др. Книгата ще излиза всѣка година и разбира се, отъ година на година, ще бѣде допълнена и подобрена. Ний горѣщо прѣпоръчваме този трудъ на г. Калчева на нашитѣ г. г. абонати. Желаящитѣ да си я доставятъ нека се обрънатъ до г. Хр. Ив. Калчевъ, Инспекторъ по Земледѣлието въ София.

Еднодневенъ курсъ.

На 31 м. мѣсець, въ мѣстното Винарско-Земледѣлческо училище, се държа еднодневенъ курсъ за запознаване лозаритѣ съ болѣстѣта пероноспора (мана, балсара) и срѣдствата за лѣкуванието ѝ, съ слѣдующата программа: прѣдъ обѣдъ: отъ 10 до 12 часа, теоритическо и практикоско запознаване съ болѣстѣта и разнитѣ системи машинни, които се употрѣбаватъ за прѣсканне. Слѣдъ обѣдъ: отъ 3 часѣтъ нататъкъ, приготовление на Бордолезовия растворъ и извършване практикоски самото прѣсканне въ училищнитѣ лозя. Понеже не бѣ обявено и разгласено на врѣме, то на курса се явихъ сравнително малко лозари, обаче явившитѣ се, останахъ много доволни. Курса се държа отъ Директора на училището — г. Я. Ст. Забуновъ.

Между земледѣлицѣтъ въ Плевненската околия, е развивана такава силна агитация, за вземане участие въ конкурса за подобрени земледѣлчески стопанства, щото до день днешент, въ Дирекцията на мѣстното Вин.-Землед. училище, не е завилъ нито единъ земледѣлецъ че желае да конкурира. За редакцията е просто необяснимо, какъ не сж е успѣло да се убѣдихъ поне 10 души земледѣлци отъ цѣлата околия, когато е извѣстно, че поне въ 2—3 села ще се намѣри по единъ по интелегентенъ земледѣлецъ, който ще разбере благородната цѣль, която прислѣдва м-ството отъ единъ подобешъ конкурсъ и слѣдователно ще се съгласи да конкурира?

Въ редакцията ни се получи единъ новъ земледѣлчески вѣстникъ съ име: „Садово“, който се редактира отъ нѣкои г. г. учителитѣ при Садовското земледѣлческо училище. За първий брой ний неможахме да съобщимъ въ вѣстника си защото 7 брой бѣше вече свързанъ, но затова пѣкъ съобщаваме това сега на читателитѣ си. Първий брой е малко монотоненъ, но затова пакъ въ вторий се расчепватъ въпроси, които иматъ твърдѣ важно земледѣлческо значение. Въпроси, които показватъ, че вѣстникъ „Садово“ ще донася на читателитѣ си избранъ материалъ. Ний като познаваме г. г. учителитѣ, които взематъ участие въ редактиранието на в. „Садово“ смѣме да увѣримъ вашитѣ абонати, че в. „Садово“ ще бѣде твърдѣ полезно дѣло за българекитѣ земледѣлци. Желаете успѣхъ и много плативши абонати на в. „Садово.“

Извѣстяваме, че и за въ бѣдѣще агентъ на вѣстника ни остава г. Дамянъ Тодоровъ, комуто молимъ г. г. абонатитѣ ни да иматъ довѣрието му. Срѣщу внесенъ абонаментъ, той ще издава кочанни квитанции, които носѣтъ подписа на кассиера ни — г. А. Гечевъ и печата на администрацията на вѣстника ни.

Въ редакцията ни се намиратъ за проданъ подвѣрзани и не подвѣрзани цѣли годишни течения отъ I и неподвѣрзани отъ II годишнина на вѣстника ни, които прѣдставляватъ единъ цѣненъ

материалъ за всѣки винаръ — земледѣлецъ. Желаящитѣ да иматъ неподвѣрзани течения, нека испратѣтъ въ редакцията 3 лева и 75 ст., а за подвѣрзанитѣ 4 лева и 25 ст.

ВОЗЕТЕ СЕ САМО НА „EXCELSIOR“ ВЕЛОСИПЕДИ

„Excelsior“

ВЕЛОСИПЕДИ

сж най солидни и най евтени.

Цѣнорасписи безъ платно и франко.

„Excelsior“ Фабрика за велосипеди
Найвиртъ & Веберъ Руссе.

Велосипедни артикули на едро.

Найвиртъ & Веберъ Руссе

цѣнорасписъ бесплатно и франко.

ЯВЯВА се на всички наши лозари, че редакцията може да имъ достави книгата: „Ръководство по лозарството“ отъ Хр. С. Георгиевъ, като испратѣтъ стойността на книгата—3 лева и 40 ст. за пощенски разноски по испращанието.